

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **H. D. N.**, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 6. 2025, č. j. 62 Az 15/2025-15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 5. 2025, č. j. OAM-213/VL-VL12-VL15-PŘZ-2025, rozhodl o žádosti žalobce ze dne 16. 5. 2025 o propuštění ze zajištění tak, že je žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, i nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž podle § 46a odst. 5 téhož zákona stanovil dobu trvání zajištění do 11. 6. 2025. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je jednak nezákonné a zároveň také nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[2] Nezákonnost rozhodnutí shledal krajský soud v nedodržení lhůty pro jeho vydání a doručení. Podle krajského soudu je třeba na řízení o žádosti o propuštění aplikovat lhůtu

5 dnů pro vydání i doručení rozhodnutí. Tento závěr opřel o svůj dřívější rozsudek ze dne 14. 3. 2023, č. j. 62 Az 5/2023-21, č. 4486/2023 Sb. NSS. Ačkoli byly závěry z výše citovaného rozsudku učiněny ve vztahu k právní úpravě účinné do 30. 6. 2023, krajský soud je shledal plně aplikovatelnými i na řízení o žádosti o propuštění podle znění zákona účinného od 1. 7. 2023, neboť žádost o propuštění je ekvivalentem dřívější žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění dle téhož ustanovení ve znění účinném do 30. 6. 2023. Cílem i nadále zůstává posouzení, zda pro zajištění žadatele nadále existují důvody, či nikoli. Ke shodným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 28. 3. 2024, č. j. 1 Azs 29/2024-21, a ze dne 16. 4. 2024, č. j. 10 Azs 50/2024-19.

[3] Krajský soud dále uvedl, že si je vědom skutečnosti, že s účinností od 1. 7. 2023 je v § 46a odst. 4 zákona o azylu stanovena lhůta 5 pracovních dnů pro prvotní rozhodnutí o zajištění. Tato změna však podle něj nemá na věc vliv. V té souvislosti zdůraznil nutnost zajištění cizinců po co nejkratší dobu ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU. S přihlédnutím k tomuto požadavku, k povaze trvajících zásahu do osobní svobody a k nepřetržité dostupnosti cizince (tzv. režim „24/7“) je proto podle krajského soudu nutné i nadále trvat na lhůtě 5 kalendářních dnů pro rozhodnutí o žádosti o propuštění. Jelikož v projednávané věci podal žalobce žádost dne 16. 5. 2025, avšak rozhodnutí mu bylo doručeno až dne 23. 5. 2025, krajský soud uzavřel, že tato lhůta byla překročena a rozhodnutí je proto nezákonné.

[4] Krajský soud shledal napadené rozhodnutí rovněž nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, a to v části týkající se stanovení doby trvání zajištění do 11. 6. 2025. Podle krajského soudu musí aplikace správního uvážení při rozhodování o stanovení délky trvání zajištění nalézt odraz v odůvodnění rozhodnutí tak, aby soud mohl přezkoumat, zda správní orgán nevybočil ze zákonných mezí, zda správní uvážení má oporu ve zjištěném skutkovém stavu a není svévolné. Žalovaný však napadené rozhodnutí odůvodnil pouze tak, že lhůta byla stanovena v souladu s původním rozhodnutím o zajištění do dne 11. 6. 2025. Takovéto odůvodnění je podle krajského soudu nedostatečné. V napadeném rozhodnutí absentuje jakákoliv úvaha o tom, proč bylo v případě žalobce nezbytné při rozhodování o jeho žádosti o propuštění ze zajištění přistoupit ke stanovení trvání zajištění právě po dobu stanovenou žalovaným. Pokud žalovaný shledal žádost nedůvodnou a rozhodoval opět o stanovení doby zajištění, byl povinen i v této části své rozhodnutí náležitě odůvodnit. Žalovaný nemůže bez podrobnějšího odůvodnění přistoupit ke stanovení doby zajištění, aniž by bylo zřejmé, na základě čeho je nutné trvání zajištění právě po stanovenou dobu a nikoli dobu kratší. Krajský soud proto uzavřel, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného v nynější věci neobstojí a napadené rozhodnutí je na místě zrušit také pro jeho nepřezkoumatelnost.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel má za to, že krajský soud pochybil, když předmětné rozhodnutí zrušil, byť se opíral o předchozí judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podle stěžovatele

pokračování

krajským soudem citovaná judikatura nepodává dostatečný výklad k otázce lhůty pro vydání a předání rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení pro zajištění cizinců, zejména po novele zákona o azylu účinné od 1. 7. 2023. Stěžovatel je přesvědčen, že ačkoliv zákon o azylu po zmíněné novele výslovnou lhůtu pro rozhodnutí o žádosti o propuštění nestanoví, je namístě analogicky použít lhůtu 5 pracovních dnů, která je v § 46a odst. 4 zákona o azylu nově stanovena pro vydání prvotního rozhodnutí o zajištění. Argumentaci krajského soudu o neustálé dostupnosti žalobce (tzv. režim „24/7“) považuje za zjednodušující a nereflektující praktickou realitu řízení, které vyžaduje čas na shromáždění podkladů, zajištění tlumočnicka a koordinaci s dalšími složkami v zařízení.

[7] Tuto lhůtu 5 pracovních dnů stěžovatel v daném případě dodržel, neboť žádost byla podána v pátek 16. 5. 2025 a rozhodnutí bylo doručeno v pátek 23. 5. 2025. Jelikož jednal ve lhůtě, kterou považuje za správnou, má za to, že rozsudek krajského soudu je nezákonný. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalobce se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud se předně zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud nepřijatelnost podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kritérium přijatelnosti se přitom uplatní také v případech, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS).

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti zpochybnil závěr krajského soudu o aplikaci pětidenní lhůty počítané v kalendářních dnech na řízení o žádosti o propuštění podle § 46a odst. 10 zákona o azylu. Namítl, že je třeba analogicky aplikovat lhůtu 5 pracovních dnů, kterou pro prvotní rozhodnutí o zajištění stanoví § 46a odst. 4 téhož zákona. Nejvyšší správní soud konstatuje, že ačkoliv se k nutnosti zachovat pětidenní lhůtu pro řízení dle § 46a odst. 10 zákona o azylu již vyjádřil ve výše citovaných rozsudcích č. j. 1 Azs 29/2024-21 a č. j. 10 Azs 50/2024-19, dosud výslovně neřešil, zda se tato lhůta má po novele § 46a odst. 4 zákona o azylu počítat v kalendářních, nebo pracovních dnech. Kasační stížnost je tedy přijatelná.

[12] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal rozsudek krajského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti, včetně důvodů, ke kterým je povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

[13] Ačkoliv stěžovatel uvedl jako důvod podání kasační stížnosti také nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku či vady řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí soudu, ve své argumentaci k tomu nic konkrétního neuvádí. Nejvyšší správní soud tak pro stručnost odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady naplňují kasační důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76 nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Z pohledu výše uvedené judikatury však Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení krajského soudu, které by zakládalo nepřezkoumatelnost. Z napadeného rozsudku jasně a srozumitelně vyplývá, z jakého důvodu krajský soud zrušil napadené rozhodnutí stěžovatelky. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné procesní pochybení krajského soudu.

[14] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že rozsudek krajského soudu je založen na dvou samostatných a na sobě nezávislých důvodech, pro které bylo napadené rozhodnutí stěžovatele zrušeno. Zaprvé, krajský soud shledal napadené rozhodnutí nezákonným kvůli nedodržení lhůty pro jeho vydání a doručení (body 12 až 14 napadeného rozsudku). Zadruhé, krajský soud shledal rozhodnutí rovněž nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů týkajících se stanovení doby trvání zajištění žalobce (body 15 až 23 napadeného rozsudku).

[15] Stěžovatel však v kasační stížnosti brojí výlučně proti prvnímu z uvedených důvodů a nijak nerozporuje závěr krajského soudu o nepřezkoumatelnosti. Tento druhý důvod by přitom sám o sobě postačoval ke zrušení rozhodnutí stěžovatele. I kdyby tedy Nejvyšší správní soud přisvědčil argumentaci stěžovatele ohledně počítání lhůty, napadený rozsudek by musel obstát, neboť spočívá na dalším, stěžovatelem nenapadeném a nezpochybněném důvodu. Již z tohoto důvodu je zřejmé, že kasační stížnost nemůže být úspěšná (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 1. 2024, č. j. 7 As 249/2022-28, bod 10 a tam citovaná judikatura). Přesto se Nejvyšší správní soud dále zabýval i důvodností kasační námitky týkající se výkladu ohledně lhůty pro rozhodnutí o žádosti o propuštění. Jakkoli totiž stěžovatel nenapadá všechny důvody zrušení svého rozhodnutí, nelze mu upřít možnost podat proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost a domáhat se vyslovení názoru Nejvyššího správního soudu na sporné otázky (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 Afs 49/2009-109, a ze dne 12. 5. 2025, č. j. 2 As 252/2024-29, body 12 a 13).

[16] Stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně určil lhůtu pro vydání a doručení rozhodnutí o žádosti o propuštění. Tvrdí, že po novele zákona o azylu účinné od 1. 7. 2023 se pětidenní lhůta nemá počítat v kalendářních, ale v pracovních dnech, a to analogicky podle § 46a odst. 4 téhož zákona. Nejvyšší správní soud mu přisvědčuje.

[17] Podle § 46a odst. 1 zákona o azylu *[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení*

pokračování

pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření (...), není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[18] Podle § 46a odst. 4 zákona o azylu *[j]de-li o cizince, který je zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, rozhodne ministerstvo o zajištění podle odstavce 1 do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poté, co bylo ukončeno zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, k uplynulé době zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se nepřiblíží.*

[19] Podle § 46a odst. 10 zákona o azylu *[m]inisterstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při předání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o propuštění. Žádost o propuštění je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat nejdříve po uplynutí 15 dnů ode dne nabytí právní moci posledního rozhodnutí ministerstva nebo soudu k zajištění, podle toho, které rozhodnutí nabylo právní moci později; to platí i pro podání opakované žádosti o propuštění.*

[20] Krajský soud v napadeném rozsudku správně dovodil, že ačkoliv se jím odkazovaný rozsudek ze dne 14. 3. 2023, č. j. 62 Az 5/2023-21, týkal dřívějšího institutu „opětovného posouzení důvodů zajištění“, jeho závěry o nutnosti rozhodnout v pětidenní lhůtě jsou plně aplikovatelné i na nynější „žádost o propuštění“. Jde totiž o instituty sledující stejný účel. Tento závěr ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nezpochybňuje. Spornou otázkou je pouze způsob počítání této lhůty. Krajský soud se v napadeném rozsudku zabýval novelou zákona o azylu účinnou od 1. 7. 2023, která do § 46a odst. 4 vložila pojem „pracovních“ dnů. Dospěl však k závěru, že tato změna se na posuzovanou věc nevztahuje. Svůj závěr opřel o to, že novela míří výlučně na prvotní rozhodnutí o zajištění, nikoli na přezkum jeho trvání na základě žádosti cizince. Pro tento druhý případ je podle něj, s odkazem na nutnost omezit zajištění na co nejkratší dobu ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice 2013/33/EU a s přihlédnutím k trvajícím zásahům do osobní svobody a nepřetržité dostupnosti zajištěného (tzv. režim „24/7“), nutné i nadále trvat na lhůtě 5 kalendářních dnů.

[21] Krajský soud se odvolává na svůj rozsudek č. j. 62 Az 5/2023-21, v němž dovodil, že lhůta pro rozhodnutí o žádosti podle § 46a odst. 10 zákona o azylu se má řídit podle § 46a odst. 4 téhož zákona. Od důsledné aplikace tohoto principu však ve své další úvaze upouští. Sám krajský soud přitom ve výše citovaném rozsudku zdůraznil, že pro posouzení lhůty je třeba „*považovat za stěžejní to, že rozhodnutí o zajištění, a tedy o povinnosti setrvání v zajišťovacím zařízení, je případem omezení osobní svobody podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy (...).* Je také třeba klást důraz na to, aby rozhodnutí o setrvání v zajištění bylo cizinci v uvedené zákonné lhůtě i sděleno, a to právě s ohledem na právní zájem, o němž ve věci jde, tj. zájem na tom, aby osoba žádající o mezinárodní ochranu byla omezoována na osobní svobodě **jedině na základě zákonného podkladu**“ (důraz přidán). Pokud by však měl obstát jeho nynější závěr, pak by jím dovozená lhůta 5 kalendářních dnů tento zákonný podklad postrádala. Analogii by totiž již nebylo z čeho dovodit, neboť by soud ignoroval výslovnou změnu textu zákona, který si sám zvolil za základ své úvahy.

[22] Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že ke vztahu mezi § 46a odst. 10 a § 46a odst. 4 zákona o azylu se již po novele vyjádřil, a to právě v rozsudcích citovaných krajským soudem ze dne 28. 3. 2024, č. j. 1 Azs 29/2024-21, a ze dne 16. 4. 2024, č. j. 10 Azs 50/2024-19. Zde sice Nejvyšší správní soud neužil výslovně termín „pracovní den“, avšak z odůvodnění obou rozhodnutí implicitně vyplývá, že i po novele je třeba lhůtu pro rozhodnutí o žádosti o propuštění dovozovat z § 46a odst. 4 téhož zákona (viz body 12, 17 a 18 obou citovaných rozsudků). Otázkou, zda se jedná o dny kalendářní, či pracovní, se zde soud nemusel podrobněji zabývat. V obou zmíněných případech totiž správní orgán překročil lhůtu tak výrazně, že jeho rozhodnutí bylo nezákonné bez ohledu na způsob jejího počítání.

[23] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje požadavek plynoucí z čl. 9 odst. 1 směrnice 2013/33/EU, podle něhož má být žadatel zajištěn „*pouze po co nejkratší dobu*“. Tento obecný princip je však třeba vnímat v kontextu reálných možností správního orgánu, které zohlednil i sám zákonodárce. Právě za účelem nalezení rovnováhy mezi rychlostí a kvalitou rozhodování byla provedena novela § 46a odst. 4 zákona o azylu. Jak plyne z důvodové zprávy, změna na pracovní dny byla provedena, protože „*[o]bzvlášť v případech, kdy je řízení o mezinárodní ochraně zahájeno nebo žaloba podána například v pátek nebo pracovní den před dny pracovního klidu, je velmi náročné lhůtu 5 dnů dodržet. Po této změně volá praxe již řadu let.*“ Tyto praktické obtíže se přitom uplatní i při rozhodování o žádosti o propuštění. Nadto i samotný požadavek na přesvědčivé odůvodnění, který v této věci zdůraznil sám krajský soud, si žádá přiměřený čas. Právě tento časový rámec zákonodárce poskytl, když s ohledem na praktické potřeby řízení lhůtu prodloužil. Nejvyšší správní soud je proto přesvědčen, že i lhůta 5 pracovních dnů je plně v souladu s účelem a smyslem citované směrnice.

[24] S ohledem na princip právní jistoty tak je třeba uzavřít, že lhůta pro rozhodnutí o žádosti podle § 46a odst. 10 zákona o azylu se má řídit podle § 46a odst. 4 téhož zákona, přičemž po novele zákona o azylu účinné od 1. 7. 2023 se jedná o 5 pracovních dnů.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] S poukazem na shora uvedené důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl, byť musel korigovat závěr krajského soudu stran povahy lhůty pro rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zajištění. Dospěl totiž k závěru, že se měla aplikovat lhůta 5 pracovních, nikoliv kalendářních dnů. Závěry krajského soudu o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí shrnuté výše v bodě [3] však stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybnil. Rozsudek krajského soudu, kterým bylo zrušeno napadené rozhodnutí, proto obstojí, neboť tento zrušovací důvod zůstal nedotčen.

[26] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Procesně úspěšnému žalobci pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly. Ačkoliv byl žalobce v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, zástupce v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon právní služby, za který by mu náležela odměna.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 14. srpna 2025

David Hipšr
předseda senátu